

DÂN TỘC CHỨT

Tên gọi khác: Rục, Sách, A rem, Mày, Mã liềng, Tu vang, Pa leng, Xe lang, Tơ hung, Cha cú, Tắc cực, U mo, Xá lá vàng

Nhóm ngôn ngữ: Việt - Mường

Dân số: 2.400 người.

Cư trú: Phần đông cư trú ở huyện Minh Hóa và Tuyên Hóa (Quảng Bình).

Đặc điểm kinh tế

Nguồn sống chính của nhóm Sách là làm ruộng, còn nhóm Rục và A rem là làm rẫy. Ngoài ra người Chứt còn hái lượm, săn bắn, đánh cá, chăn nuôi. Nghề mộc và đan lát là phổ biến. Đồ dùng bằng kim loại và vải vóc, y phục phải mua hoặc trao đổi. Người Chứt không trồng bông dệt vải.

Tổ chức cộng đồng

Ngày nay người Chứt thường nhận mình là họ Cao, họ Đinh... Mỗi dòng họ đều có người tộc trưởng, có bàn thờ tổ tiên chung. Trong làng, tộc trưởng nào có uy tín lớn hơn thì được suy tôn làm trưởng làng.

Hôn nhân gia đình

Quan hệ vợ chồng của người Chứt bền vững, hiếm xảy ra bất hòa.

Tục lệ ma chay

Việc ma chay của người Chứt đơn giản, nhóm Sách có tiếp thu ảnh hưởng của người Kinh. Theo nếp chung, tang gia tổ chức cúng bái 2-3 ngày, rồi đưa người chết đi chôn. Mộ được đất thành nấm đất, không có nhà mồ bên trên. Sau 3 ngày, tộc trưởng làm lễ gọi hồn cho người chết về ngụ tại bàn thờ tổ tiên ở nhà tộc trưởng, từ đó người thân không lai vãng chăm sóc mộ nữa.

Văn hóa

Kho tàng văn nghệ dân gian của người Chứt khá phong phú. Làn điệu dân ca Cà-tưm, Cà-lênh được nhiều người ưa thích. Vốn truyện cổ dầy dặc gồm nhiều đề tài khác nhau. Nhạc cụ có khèn bè, đàn ống lồ ô loại cho nam và loại cho nữ, sáo 6 lỗ...

Nhà cửa

Hầu hết đã định canh định cư, nhưng các làng người Chứt thường tản mạn. Nhà cửa không bền vững.